

ZWIĄZEK
POWIATÓW
POLSKICH

Stanowisko
Konwentu Powiatów Województwa Małopolskiego
z dnia 21 listopada 2022 r.
w sprawie bardzo trudnej sytuacji budżetowej powiatów.

Od kilku lat sytuacja finansowa powiatów systematycznie się pogarsza i tym samym wymusza konieczność stworzenia nowego systemu finansowania samorządów, ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji budżetowej powiatów. Obok koniunktury gospodarczej czynnikiem wpływającym na dochodowość samorządów są zmiany legislacyjne.

Wprowadzone zmiany systemu podatku dochodowego od osób fizycznych dokonane najpierw w ramach Polskiego Ładu, a następnie w ramach jego poprawy – Programu Obniżki Podatków – spowodowały znaczące zmniejszenie wydajności udziałów w PIT, który stanowi jedno z najistotniejszych źródeł dochodów własnych, a w przypadku powiatów – główne źródło. Są to problemy dla wszystkich poziomów samorządu terytorialnego, ale największe dla powiatów.

Zmniejszająca się subwencja oświatowa (pomimo zwiększonego naboru uczniów do szkół ponadpodstawowych), spadki wpływów z podatków, permanentnie pogarszające się finansowanie zadań rządowych zleconych samorządom, rosnąca dysproporcja między dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi, a także coraz szybszy ich wzrost – wpływa na coraz trudniejszą sytuację finansową samorządu powiatowego.

Tempo wzrostu wydatków bieżących w stosunku do dochodów uniemożliwia realizację zadań własnych powiatu w pełnym zakresie, co oznacza, że samorzady ponoszą wyższe koszty wykonywania zadań publicznych przy znaczącym spadku dochodów własnych. Dane z ostatnich trzech lat i prognozy na rok 2023 wskazują na drastyczny spadek wskaźnika nadwyżki operacyjnej, która jest najważniejszą wielkością w budżetach jednostek samorządowych. Nadwyżka operacyjna bowiem jest niezbędna do realizacji inwestycji i spłaty długu. W przypadku jej braku, jednostki samorządowe będą tracić płynność finansową, co w konsekwencji doprowadzi do problemów z obsługą zadłużenia. Spowoduje to również utratę zdolności do absorpcji środków unijnych i zaciągania kredytów, skutkiem czego uniemożliwi samorządom prowadzenie polityki rozwojowej. Są to główne przesłanki trudnej sytuacji lokalnych budżetów, które należy zmienić i dostosować do realnych potrzeb wydatkowych tych jednostek.

Wiąże się to z koniecznością wprowadzenia zmian, mających na celu zwiększenie udziału dochodów własnych jednostek samorządu terytorialnego oraz poluzowanie relacji dochodów budżetowych do wydatków.

Wyrażamy oczekiwanie, iż prace nad zmianą systemu dochodów jednostek samorządu terytorialnego uwzględnią bardzo trudną sytuację budżetową powiatów i przeprowadzone zostaną stosowne zmiany, które zapewnią ich stabilność finansową.

Przewodniczący
Konwentu Powiatów
Województwa Małopolskiego

Wojciech Pałka

Otrzymują;

1. Mateusz Morawiecki - Prezes Rady Ministrów,
2. Magdalena Rzeczkowska – Minister Finansów,
3. Pan Łukasz Kmita – Wojewoda Małopolski,
4. Andrzej Płonka - Prezes ZPP,
5. a/a.